

IZDAVAŠTVO HRVATSKE KOMORE INŽENJERA GRAĐEVINARSTVA

Priručnik za upravljanje viškom iskopa

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

NAKLADA: Hrvatska komora inženjera građevinarstva, Za nakladnika: Nina Dražin Lovrenc, dipl. ing. građ., Stručni koordinator: Snježana Đurišić, dipl. ing. građ., Stručni tim autora: Dino Demoli, mag. ing. min., Ivana Kutleša, mag. ing. aedif., Oblikovanje i prijelom: f5studio, Tisak: Kerschhoffset, Naklada: 1000 kom, Mjesto i godina izdanja: Zagreb, 2024.

Hrvatska komora inženjera građevinarstva u sklopu svojih zacrtanih politika prati politike EU-a kojima se želi osigurati zelena tranzicija EU-a, pri čemu je krajnji cilj postići klimatsku neutralnost do 2050. Europski zeleni plan (eng. *Green Deal*) pokrenula je Komisija u prosincu 2019. Njime se podupire preobrazba EU-a u pravedno i prosperitetno društvo s modernim i konkurentnim gospodarstvom te se ističe potreba za sveobuhvatnim i međusektorskim pristupom zahvaljujući kojemu sva relevantna područja politike doprinose krajnjemu klimatskom cilju. Paket obuhvaća inicijative iz područja klime, okoliša, energetike, prometa, industrije, poljoprivrede i održivog financiranja. Sve te inicijative međusobno su snažno povezane. Na putu postizanja zacrtanih ciljeva Hrvatska komora inženjera građevinarstva pripremila je novu stručnu publikaciju „Priručnik za upravljanje viškom iskopa“, koja bi ovlaštenim inženjerima trebala pomoći u otklanjanju dvojbi u gospodarenju mineralnim sirovinama pri gradnji infrastrukturnih građevina. Taj je problem sveprisutan na gradilištima diljem zemlje.

Suživot propisa iz područja prostornog uređenja, gradnje, zaštite okoliša i prirode, rudarstva, vodnoga gospodarstva i pomorskog dobra čini tu temu još složenijom za razumijevanje, a što nerijetko dovodi do rješenja koja nisu na tragu

zelenih politika. U suradnji sa stručnim timom inženjera, HKIG u ovoj publikaciji upućuje na loše primjere iz prakse te na izazove na putu odabira kvalitetnih rješenja i nastoji odgovoriti na ključna otvorena pitanja, no i poslati poruku nadležnim tijelima o pronalaženju rješenja koja trebaju unaprijediti procese gospodarenja viškovima iskopa. Priručnik je prvi put predstavljen stručnoj javnosti na 18. Danima ovlaštenih inženjera građevinarstva u Opatiji, koji su održani u lipnju 2024. u hoteli *Ambasador*.

Upravljanje konkretnim količinama viška iskopa zahtijeva pomno projektantsko i ekonomsko planiranje izvođenja zahvata u vidu predistražnih i istražnih radnji te organizacije građenja. Oporaba materijala iz iskopa, ovisno o vrsti zahvata, može biti jedan od glavnih čimbenika ekonomske slike projekta, a nekada i temelj same mogućnosti provedbe projekta. Gospodarenje viškovima iskopa i kvalitetno upravljanje

znatno utječu na zaštitu okoliša te na održivo gospodarenje prostorom kao neobnovljivim resursom, pri čemu se uvelike utječe na smanjivanje broja eksploatacijskih polja koja svakako predstavljaju ograničeni resurs znatnog utjecaja na okoliš. S obzirom na znatne količine iskopa koje nastaju pri izgradnji infrastrukturnih građevina, mogući su negativni utjecaji na eroziju tla te druge vrste degradacije prirodnog okoliša, što predstavlja velik problem tijekom izvođenja radova, a poslije i problem lokalne i šire zajednice.

Priručnik se sastoji od sedam glavnih poglavlja. U njemu su navedeni pravni izvori (predmet normativnog uređenja), objašnjeni osnovni pojmovi i definicije iskopa, otpada i sirovina te predstavljeni načini upravljanja viškom iskopa kroz prostorno planiranje, zaštitu okoliša i prirode te izdavanje građevinskih dozvola. Detaljno se razmatra višak iskopa kroz različite vrste zahvata u prostoru, uključujući prometnu infrastrukturu, pomorsko dobro, vodne građevine te eksploataciju mineralnih sirovina. Također se razmatra višak iskopa u rudarstvu i njegova klasifikacija kao otpada, s posebnim fokusom na pravilnome zbrinjavanju i potencijalnim prekršajima povezanim s nepravilnim upravljanjem viškom. Uz teorijske aspekte u priručniku su navedeni praktični primjeri nesaniranog viška iskopa te prekršajnih odredbi, čime se ističe važnost poštivanja zakonskih regulativa kako bi se izbjegle negativne posljedice po okoliš te pravne sankcije.

Priručnik je moguće besplatno preuzeti na mrežnoj stranici Hrvatske komore inženjera građevinarstva: <https://www.hkig.hr/Strucno-usavr-savanje/Strucna-izdanja-Komore/Izdanja/Prirucnik-za-upravljanje-vi-skom-iskopa/26>